

***WYNIKI ANKIETYZACJI
WŚRÓD SPOŁECZEŃSTWA
W SPRAWIE TZW. „UCHWAŁY ANTYSMOGOWEJ”***

Lublin, dn. 11 kwietnia 2018 r.

Ankieta

**w sprawie wdrożenia przepisów dotyczących ograniczeń lub zakazów
w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw,
w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i na środowisko**

(tzw. uchwała antysmogowa na podstawie art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska)

LP.	PYTANIE	ODPOWIEDŹ	
		TAK	NIE
1	2	3	4
1	Czy właściwe jest stwierdzenie, że możliwe jest osiągnięcie poprawy stanu powietrza w woj. lubelskim w oparciu o obecnie obowiązujące uregulowania prawne ?		
2	Czy główną barierą do osiągnięcia poprawy stanu jakości powietrza w regionie jest niedostateczna ilość środków finansowych przeznaczonych na działania naprawcze określone w programach ochrony powietrza ? Jeżeli tak, proszę o udzielenie odpowiedzi na pytanie nr 3.		
3	Czy dla osiągnięcia poprawy stanu jakości powietrza niezbędne jest:		
	A. zwiększenie wydatkowania ze środków publicznych, poprzez udzielanie bezzwrotnej pomocy na wymianę źródeł ciepła ?		
	B. dokonanie na szczeblu krajowym zmian relacji cen nośników energii (węgiel/gaz/olej opałowy/energia elektryczna/ciepło sieciowe) dla gospodarstw domowych w celu względnego wyrównania kosztów ogrzewania nimi (np. tzw. „taryfy i cenniki antysmogowe”)?		
	C. dobrowolne zaangażowanie mieszkańców w proekologiczne działania		

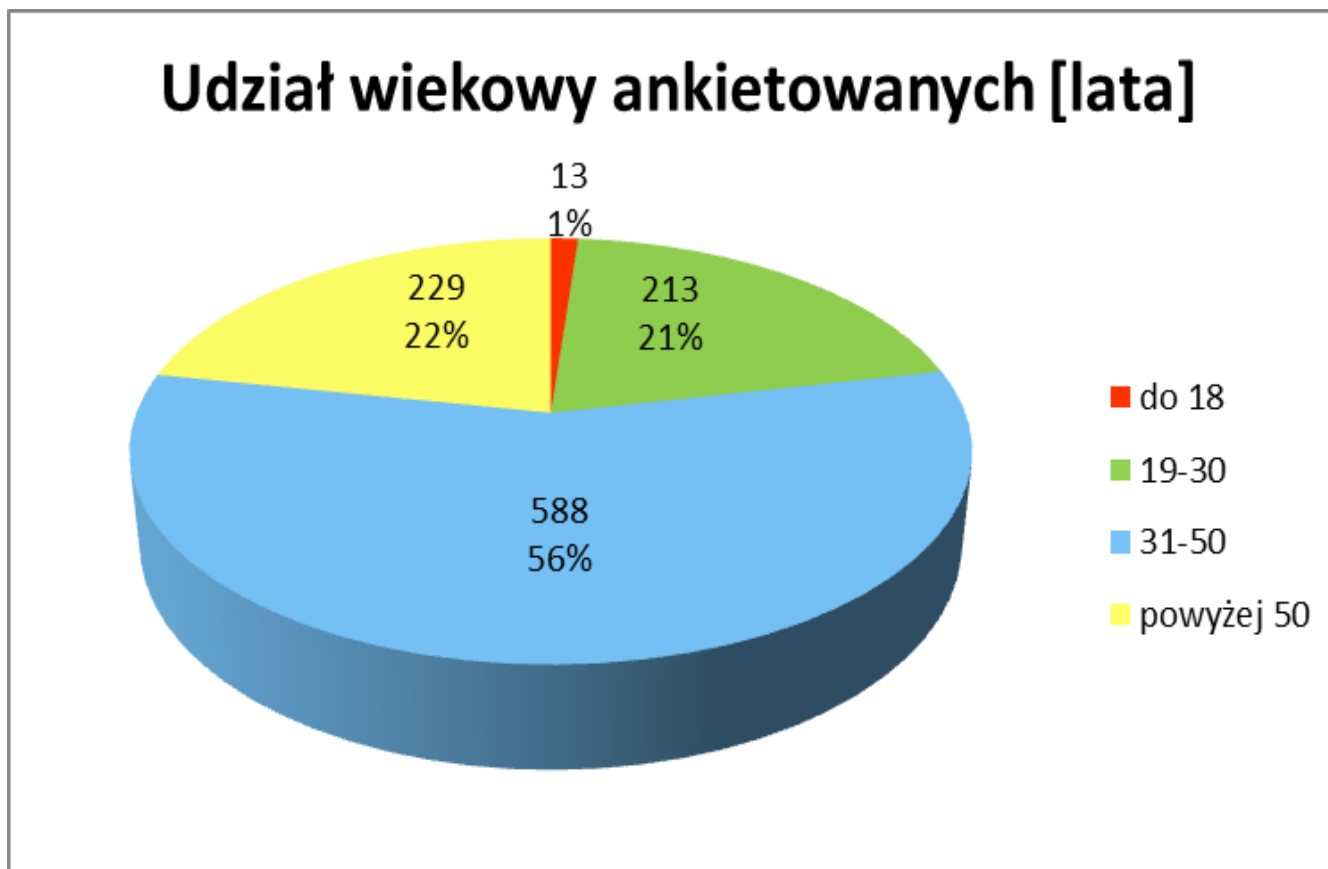
	D. inne działania (jeżeli tak, w uwagach proszę podać jakie)		
4	Czy istnieje konieczność wprowadzenia w drodze uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. uchwała antysmogowa) ? Jeżeli tak, proszę o udzielenie odpowiedzi na pytania 5 ÷ 8		
5	Czy ograniczenia lub zakazy powinny obejmować obszar całego województwa ? (Jeżeli odpowiedź brzmi "nie", w uwagach proszę wpisać o jaki obszar chodzi).		
6	Czy ograniczenia lub zakazy miałyby dotyczyć:		
	A. tylko rodzajów i parametrów instalacji do spalania paliw (wybranych kotłów i pieców c.o.)?		
	B. tylko rodzajów paliw?		
	C. łącznie rodzajów i parametrów instalacji do spalania paliw oraz rodzajów paliw?		
7	Czy w przypadku wprowadzenia uchwały antysmogowej zasadne będzie prowadzenie kontroli w domach przez właściwe służby posiadające stosowne uprawnienia?		
8	Czy jest Pani/Pan w stanie zaakceptować wzrost kosztów zakupu i eksploatacji urządzeń grzewczych w wyniku wprowadzenia uchwały antysmogowej ?		
9	Dotychczasowy sposób ogrzewania w gospodarstwie domowym: <ul style="list-style-type: none"> ○ podłączenie do sieci ciepłowniczej ○ podłączenie do sieci gazowej ○ indywidualne źródło ciepła opalane węglem ○ indywidualne źródło ciepła opalane drewnem ○ indywidualne źródło ciepła opalane olejem ○ ogrzewanie elektryczne 		

10	Jak ocenia Pani/Pan swoją sytuację: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Dobra ☐ Średnia ☐ Zła
11	Wiek: <ul style="list-style-type: none"> ☐ do 18 lat ☐ 19 - 30 lat ☐ 31 - 50 lat ☐ powyżej 50 lat
12	Jestem mieszkańcem województwa lubelskiego i mieszkam w miejscowości: <ul style="list-style-type: none"> ☐ do 500 mieszkańców ☐ do 2 tys. mieszkańców ☐ od 2 do 10 tys. mieszkańców ☐ od 10 do 50 tys. mieszkańców ☐ od 50 do 100 tys. mieszkańców ☐ powyżej 250 tys. mieszkańców

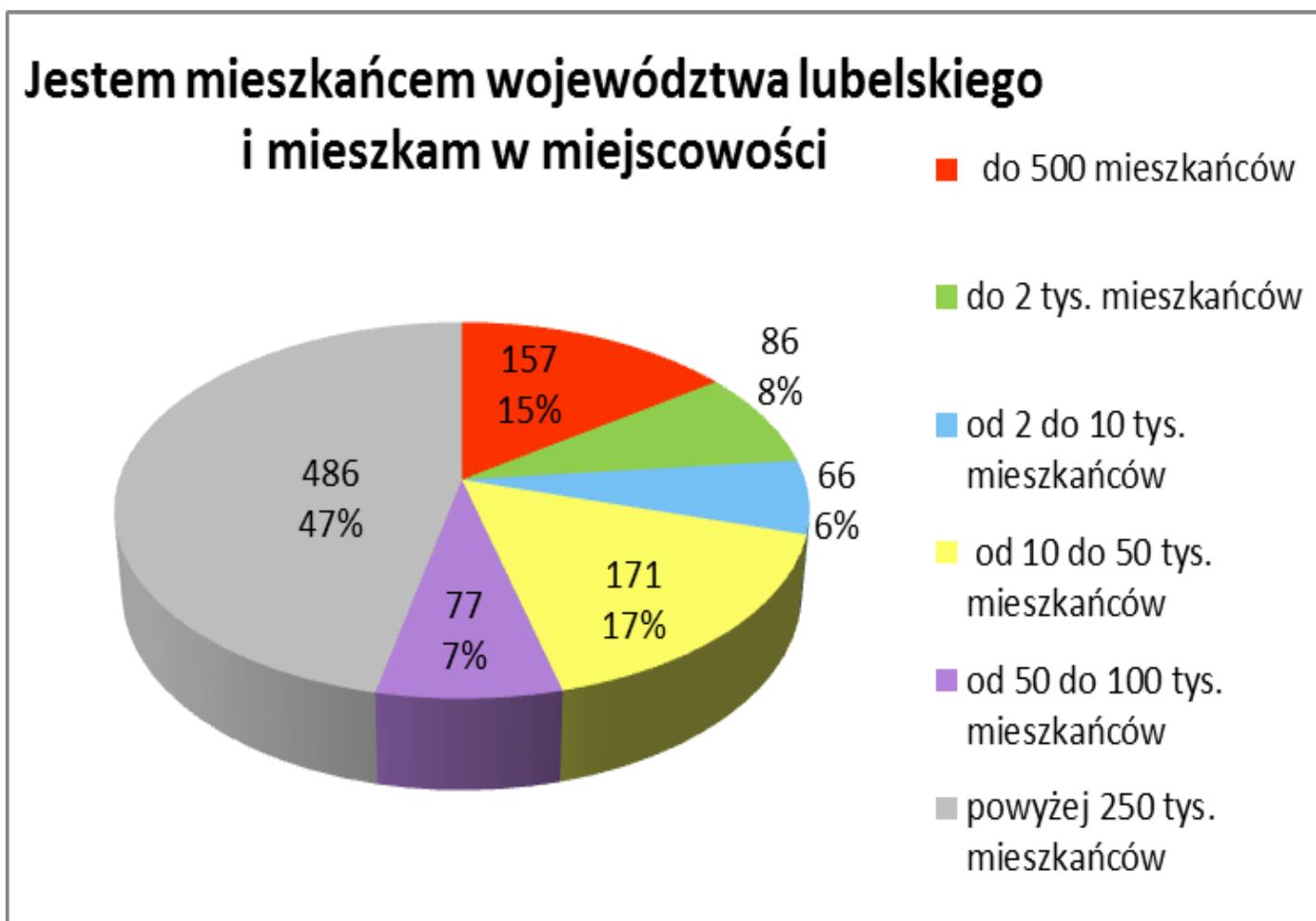
Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w terminie 28 grudnia 2017 r. do 31 marca 2018 r. za pośrednictwem internetowej ankiety zamieszczonej na stronie www.lubelskie.pl. W anonimowym badaniu wzięło udział 1 043 mieszkańców. Celem badania ankietowego przeprowadzonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie było jak najlepsze poznanie społecznych oczekiwań i potrzeb w zakresie poprawy stanu lubelskiego powietrza.

Charakterystyka respondentów biorących udział w badaniu:

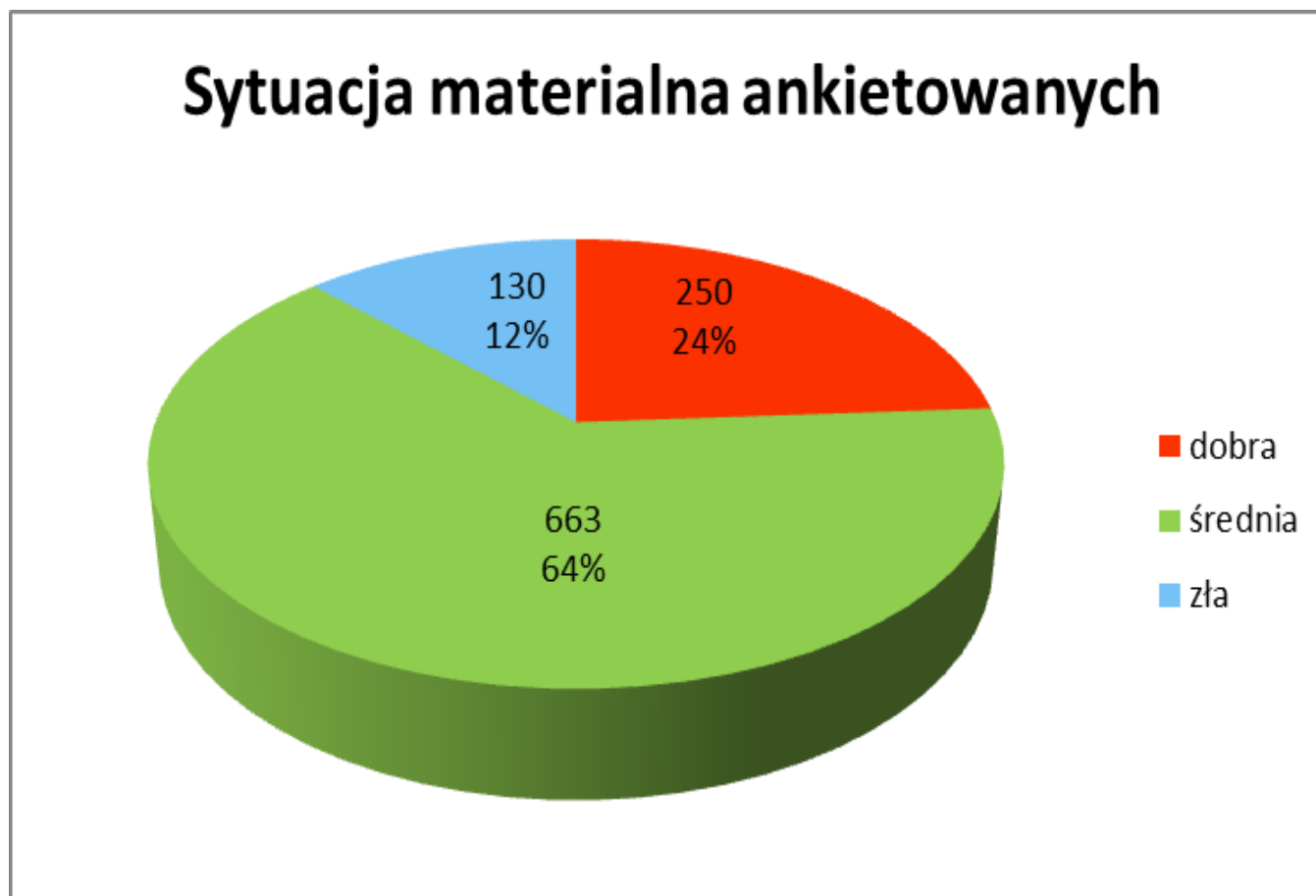
Respondentów przyporządkowano do poszczególnych grup wiekowych, miejsca zamieszkania, statutu materialnego oraz źródła ogrzewania. Ponad połowa badanych stanowiła grupę w wieku 31-50 lat, drugą najliczniejszą grupę stanowiły osoby powyżej 50 lat, najmniej ankietowanych to respondenci w wieku poniżej 18 lat. Strukturę wiekową przedstawiono na poniższym wykresie.

Kolejnym kryterium było miejsce zamieszkania badanych. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby z miejscowości o liczbie powyżej 250 tys. mieszkańców, dwie kolejne grupy o zbliżonej liczbie ankietowanych stanowiły grupy zamieszkałych w miejscowości o liczbie: od 10 do 50 tys. mieszkańców oraz do 500 mieszkańców. Poniższy wykres obrazuje szczegółowo miejsca zamieszkania respondentów.

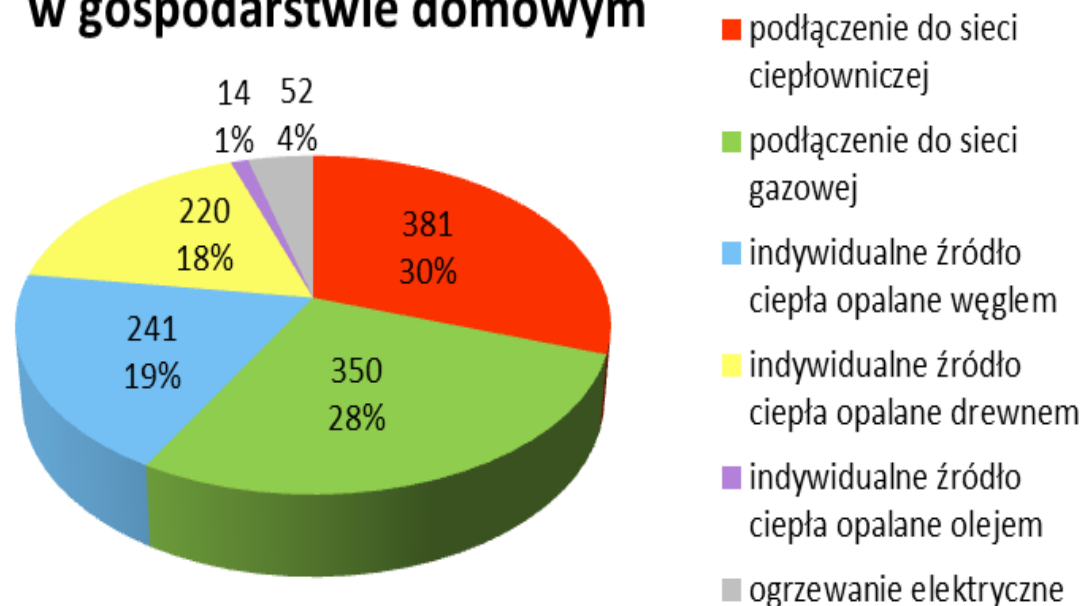

Najliczniejszą grupę stanowiły osoby określające swoją sytuację materialną jako średnią, sytuację jako złą uznało jedynie ok. 12% badanych.

Pod względem źródła ogrzewania gospodarstwa, dwoma najliczniejszymi grupami byli mieszkańcy podłączeni do sieci ciepłowniczej oraz do sieci gazowej. Indywidualne źródło ciepła opalane węglem stanowi trzecią pod względem ilości respondentów grupę. Nieco niżej plasuje się indywidualne źródło ciepła opalane drewnem. Najmniej liczną bo zaledwie 1% grupę stanowili ankietowani korzystający z Indywidualnego źródła ciepła opalanego olejem oraz ogrzewania elektrycznego 4%.

Dotychczasowy sposób ogrzewania w gospodarstwie domowym

Przy pytaniu, które umożliwiło wniesienie uwag i zgłoszenie innego sposobu ogrzewania, wielu mieszkańców zadeklarowało stosowanie mieszanego systemu ogrzewania domostw tzn.

- gaz + piec opalany drewnem,
- ogrzewanie elektryczne + źródło opalane drewnem,
- sieć gazowa + kominek,
- opalanie węglem i drewnem + gaz.

Dodatkowo zgłoszono ogrzewanie innymi paliwami tj. ekogroszek, pellet, biomasa, koks, brykiet.

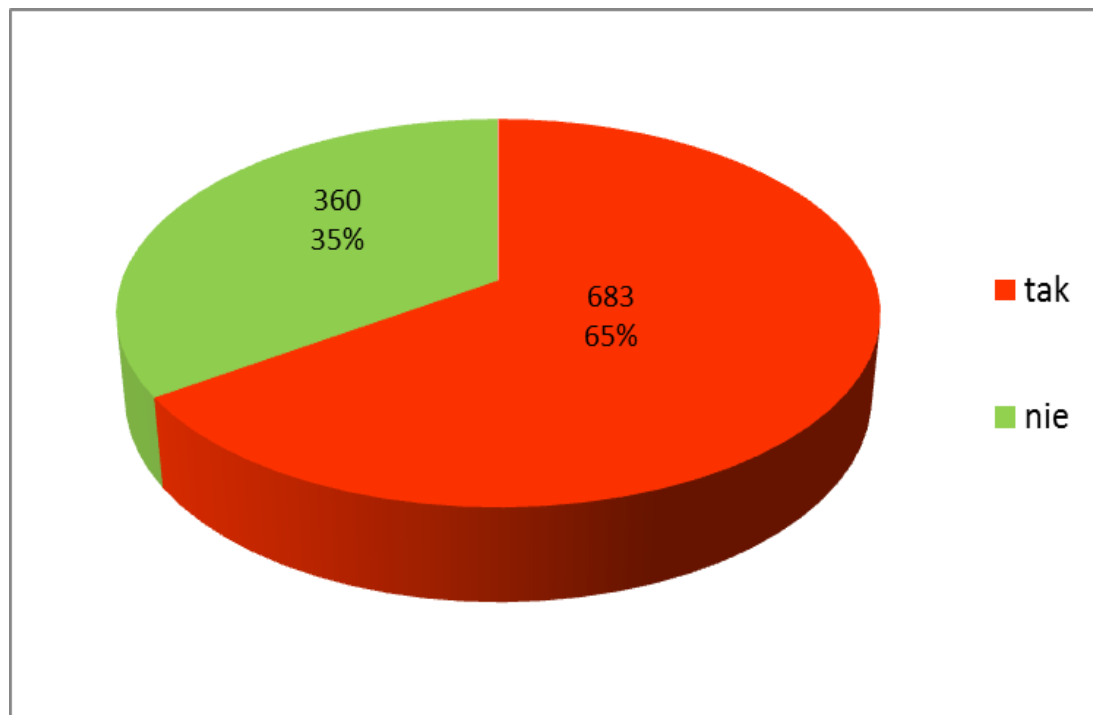
Zadeklarowano także ogrzewanie gospodarstwa przy użyciu pompy ciepła powietrze - woda lub pompy ciepła z dolnym źródłem (+indywidualne źródło ciepła opalane drewnem) oraz stosowanie instalacji solarnych.

Ponadto zwrócono uwagę na brak możliwości przełączenia się na ekologiczne paliwo z uwagi na duże koszty montażu instalacji oraz eksploatacji, a także brak sieci gazowych i ciepłowniczych spowodowany dużymi kosztami ich podciągnięcia.

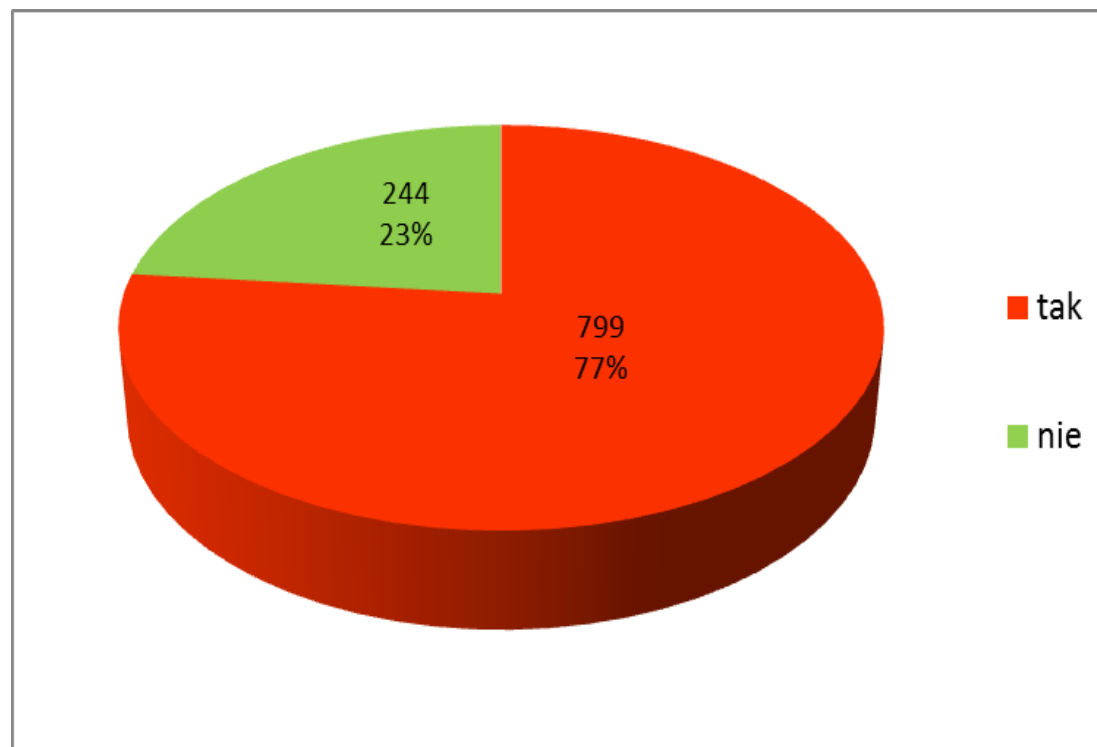
1. Czy właściwe jest stwierdzenie, że możliwe jest osiągnięcie poprawy stanu powietrza w woj. lubelskim w oparciu o obecnie obowiązujące uregulowania prawne ?

Jak wynika z przedstawionego wykresu 65% respondentów uznaje za możliwe osiągnięcie poprawy jakości powietrza w oparciu o obecnie obowiązujące uregulowania prawne. Ankietowani, zgłosili 96 uwag, w tym kilku zaproponowało poszerzenie obowiązujących przepisów o nowe wyzwania. Twierdzono również, że bez tzw. uchwały antysmogowej, nie ma możliwości kontrolowania podmiotów prywatnych w zakresie spalania paliw w gospodarstwach domowych. Zarzucano brak restrykcyjnych działań ze strony Policji i Straży Miejskiej w odniesieniu do właścicieli posesji, którzy palą w przestarzałych technologicznie piecach, a także odmawiają interwencji na zgłoszenie o paleniu odpadów. Część osób przyznało, że nie zna obowiązujących uregulowań prawnych w zakresie ochrony powietrza.

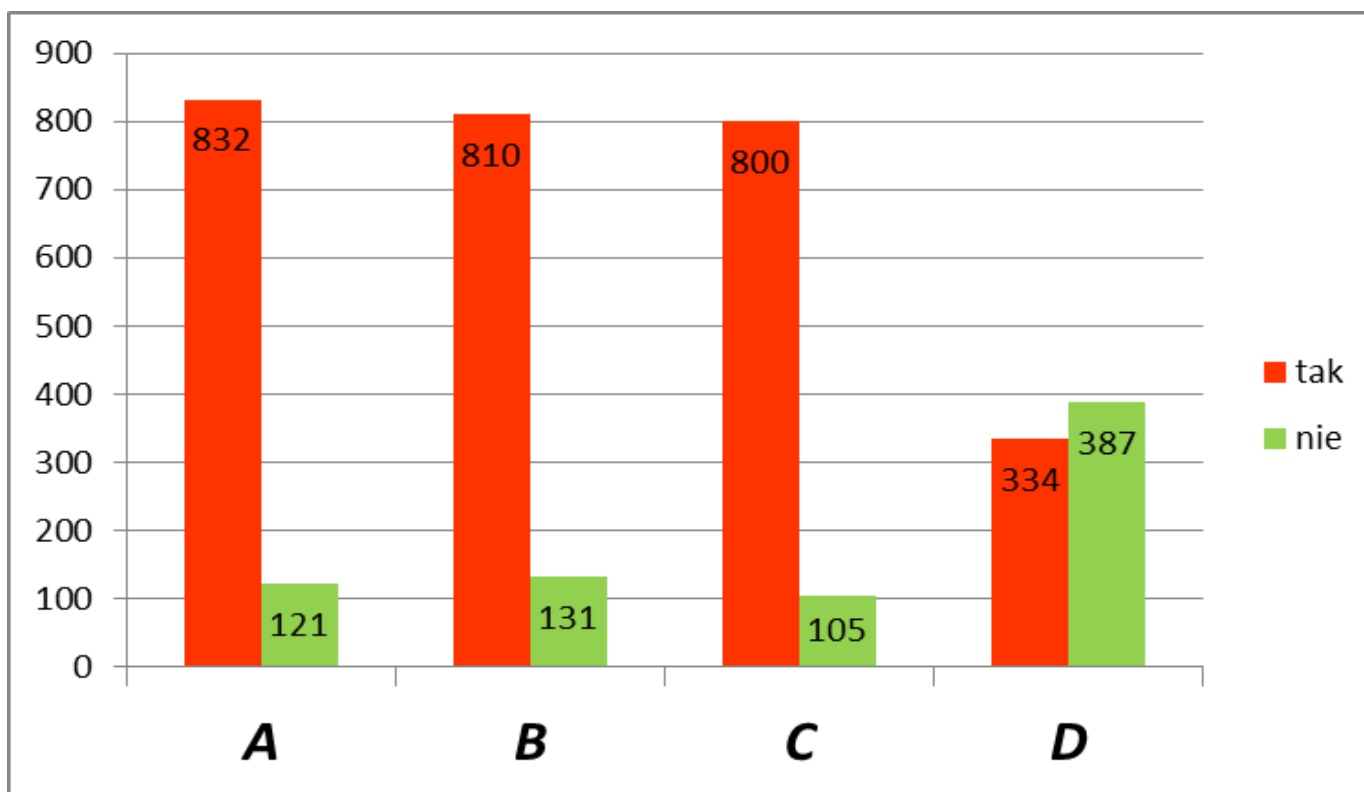
2. Czy główną barierą do osiągnięcia poprawy stanu jakości powietrza w regionie jest niedostateczna ilość środków finansowych przeznaczonych na działania naprawcze określone w programach ochrony powietrza ? Jeżeli tak, proszę o udzielenie odpowiedzi na pytanie nr 3.
-

Powyższy wykres obrazuje, że 77% ankietowanych potwierdza braki wystarczającej ilości środków finansowych na zadania naprawcze przedstawione w przyjętych przez Sejmik Województwa Lubelskiego programach ochrony powietrza. Respondenci zgłosili 66 uwag, z czego przeważają głosy za zbyt niskimi kwotami przeznaczonymi na walkę o poprawę jakości powietrza. Przydatny byłby również program finansowego wspierania wymiany urządzeń grzewczych w gospodarstwach jednorodzinnych oraz ich termomodernizacji. Należy przeznaczyć też odpowiednią kwotę na edukację mieszkańców na temat skutków zanieczyszczonego powietrza i właściwej eksploatacji urządzeń grzewczych. Ponadto procedury, które stoją na drodze do uzyskania dotacji na wymianę źródeł ciepła są zbyt skomplikowane dla większości społeczeństwa, w związku z tym należałoby je uprościć.

Poniższa analiza pytania nr 3, osób które udzieliły odpowiedzi „tak” na pytanie nr 2

3. Czy dla osiągnięcia poprawy stanu jakości powietrza niezbędne jest:
- A.** zwiększenie wydatkowania ze środków publicznych, poprzez udzielanie bezzwrotnej pomocy na wymianę źródeł ciepła
  - B.** dokonanie na szczeblu krajowym zmian relacji cen nośników energii (węgiel/gaz/olej opałowy/energia elektryczna/ciepło sieciowe) dla gospodarstw domowych w celu względnego wyrównania kosztów ogrzewania nimi (np. tzw. „taryfy i cenniki antysmogowe”)
  - C.** dobrowolne zaangażowanie mieszkańców w proekologiczne działania,
  - D.** inne działania (jeżeli tak, w uwagach proszę podać jakie)
-

Jak wynika z powyższego wykresu na każde z trzech pierwszych zapytań A, B i C twierdząco udzieliło odpowiedzi powyżej 800 ankietowanych. Jako niezbędne dla poprawy jakości powietrza, Inne działania – zapytanie D - poparło 334 respondentów.

Wskazano konieczność prowadzenia większej ilości spotkań edukacyjnych, wprowadzenia przedmiotu obowiązkowego dot. ekologii i ochrony powietrza do szkół na wszystkich szczeblach nauczania oraz do przedszkoli. Zwrócono uwagę na ograniczenie ruchu samochodów w centrach miast oraz wprowadzenie regularnych kontroli samochodów, pod względem obecności katalizatora cząstek stałych. Ponadto za konieczne uznano promowanie transportu publicznego poprzez obniżanie cen biletów.

Zaproponowano mocne artykułowanie problemu smogu - np. apelując do rządu lub lobbując wśród parlamentarzystów o: jak najszybsze regulacje norm dla paliw stałych (węgla),

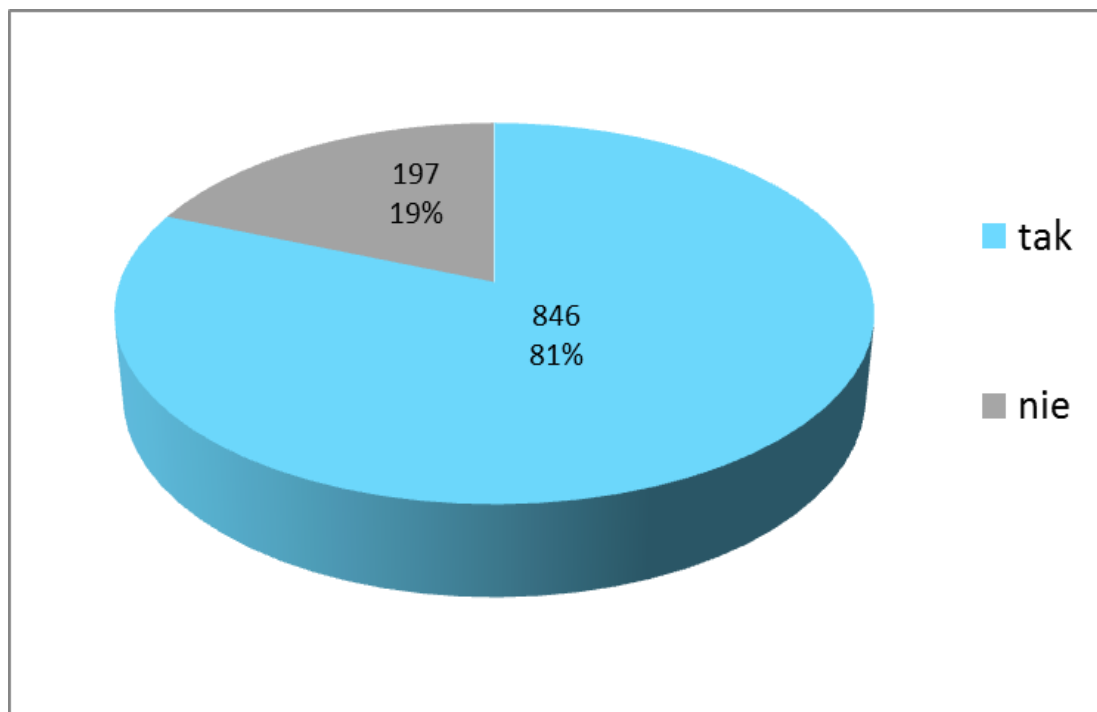
krajowe środki oraz inne mechanizmy finansowe (np. pożyczki, kredyty) na wymianę źródeł ciepła - w połączeniu z termomodernizacją, obniżenie poziomów informowania i alarmowania społeczeństwa o złej jakości powietrza,

obniżenie cen za gaz i prąd do celów grzewczych, np. osobne liczniki.

Respondenci widzą także potrzebę stworzenia gęstszej sieci czujników badających stan powietrza oraz zwiększenie ilości, dobrze wyposażonych służb sprawdzających przypadki zanieczyszczania powietrza. Zaproponowane zostało także wprowadzenie ulg podatkowych dla gospodarstw ogrzewanych paliwem ekologicznym oraz dofinansowania zakupu i montażu instalacji oze. Według, niektórych ankietowanych należy również podjąć zdecydowaną egzekucję zapisów POP-ów, z karami dla gmin włącznie.

4. Czy istnieje konieczność wprowadzenia w drodze uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. uchwała antysmogowa) ? Jeżeli tak, proszę o udzielenie odpowiedzi na pytania 5 ÷ 8

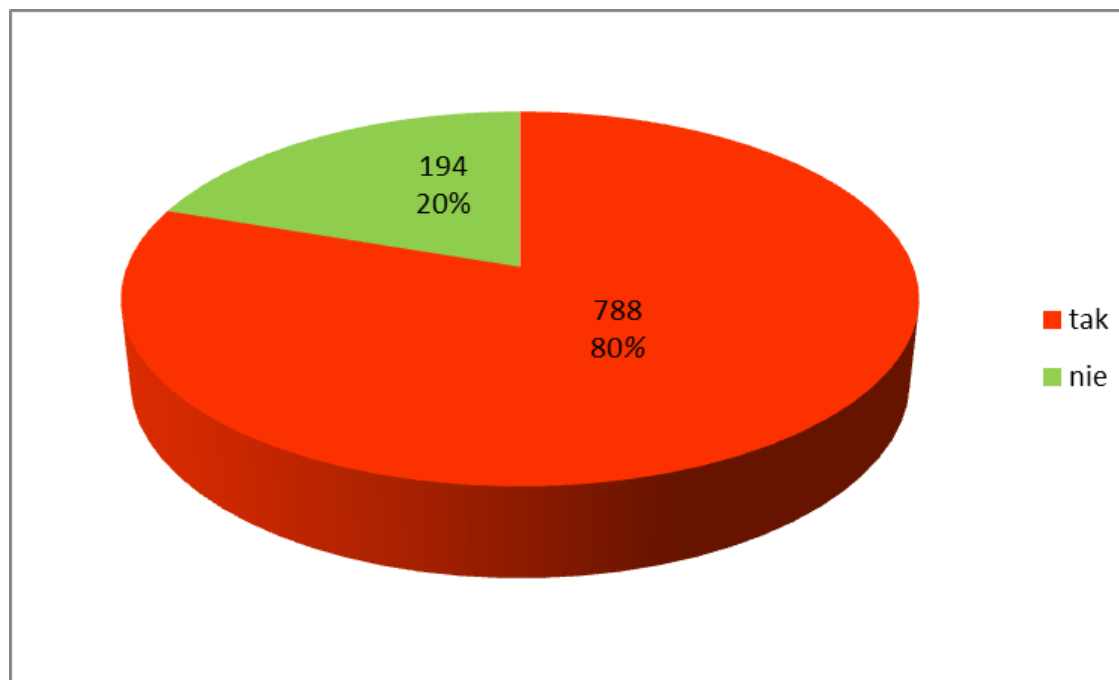

81% społeczeństwa biorącego udział w badaniu ankietowym poparło wprowadzenie w województwie lubelskim tzw. „uchwały antysmogowej”. Uwagi zgłosiło jedynie 46 osób. Część badanych odpowiedziała „Tak” jednak pod warunkiem przeznaczenia środków finansowych w formie bezzwrotnej, na wsparcie termomodernizacji, wymiany kotłów i dopłat do paliw ekologicznych. Niektórzy respondenci twierdzili, że ograniczenia ustawowe nie będą skutkować dopóki ludność nie nabierze odpowiedniej świadomości swoich działań oraz gdy cały koszt dostosowania pieców spadnie na nich, w dużej mierze ludzi niezamożnych - należy stworzyć możliwości zarobkowe mieszkańcom- by mogli świadomie wybierać paliwa lepszej jakości - bez konieczności rezygnowania z innych równie podstawowych dóbr. Wniesiono także głosy, że uchwała antysmogowa nie rozwiąże problemu smogu.

WYNIKI ANKIETYZACJI OSÓB, KTÓRE POPARŁY WPROWADZENIE UCHWAŁY (dot. pytań 5÷8)

5. Czy ograniczenia lub zakazy powinny obejmować obszar całego województwa ? (Jeżeli odpowiedź brzmi "nie", w uwagach proszę wpisać o jaki obszar chodzi).

131 ankietowanych zaproponowało następujące propozycje zasięgu uchwały:

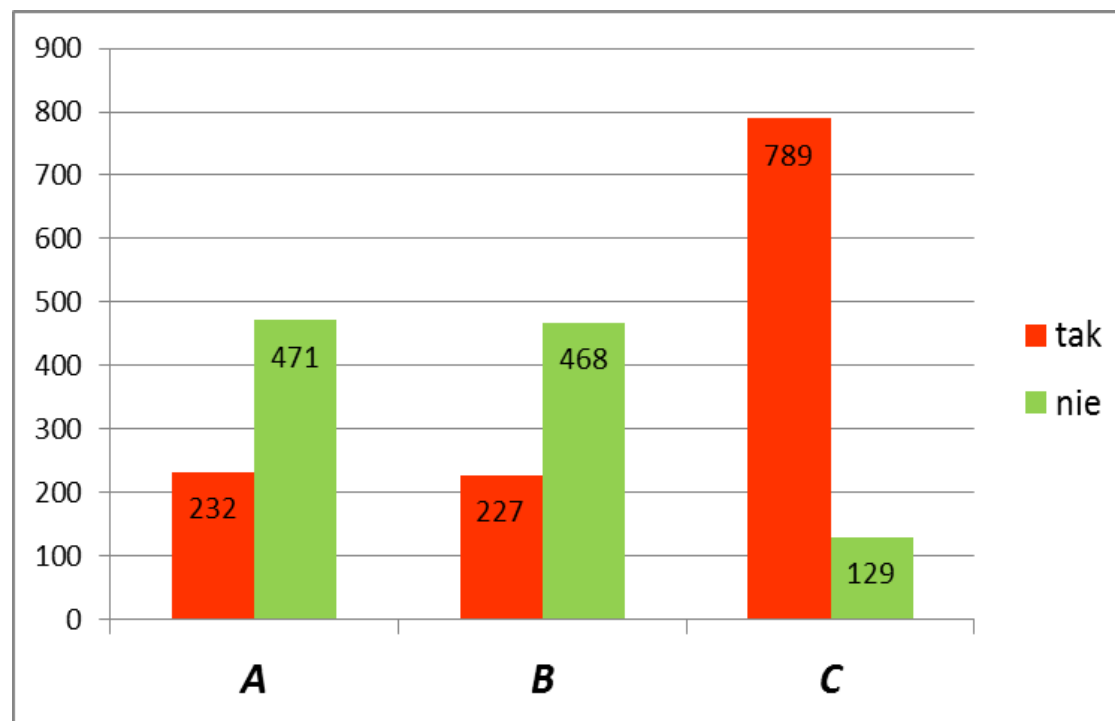
- tylko Lublin,
- większe miasta, osiedla domków jednorodzinnych,
- duże miasta: przede wszystkim Lublin, Puławy, Zamość, Chełm, Biała Podlaska, Świdnik,
- tylko obszary miejskie,
- obszary gęsto zabudowane, uzdrowiska.

Objęcie normami tylko części gmin utrudni egzekwowanie zapisów uchwały.

Powietrze na terenie całego województwa jest tak samo ważne, nie da się prowadzić kompleksowych działań bez ujednoczenia obszarów.

Powinny dotyczyć całego województwa, smog nie zatrzyma się na granicy gminy/miasta.

6. Czy ograniczenia lub zakazy miałyby dotyczyć:
- A. tylko rodzajów i parametrów instalacji do spalania paliw (wybranych kotłów i pieców c.o.)?
  - B. tylko rodzajów paliw?
  - C. łącznie rodzajów i parametrów instalacji do spalania paliw oraz rodzajów paliw?
-

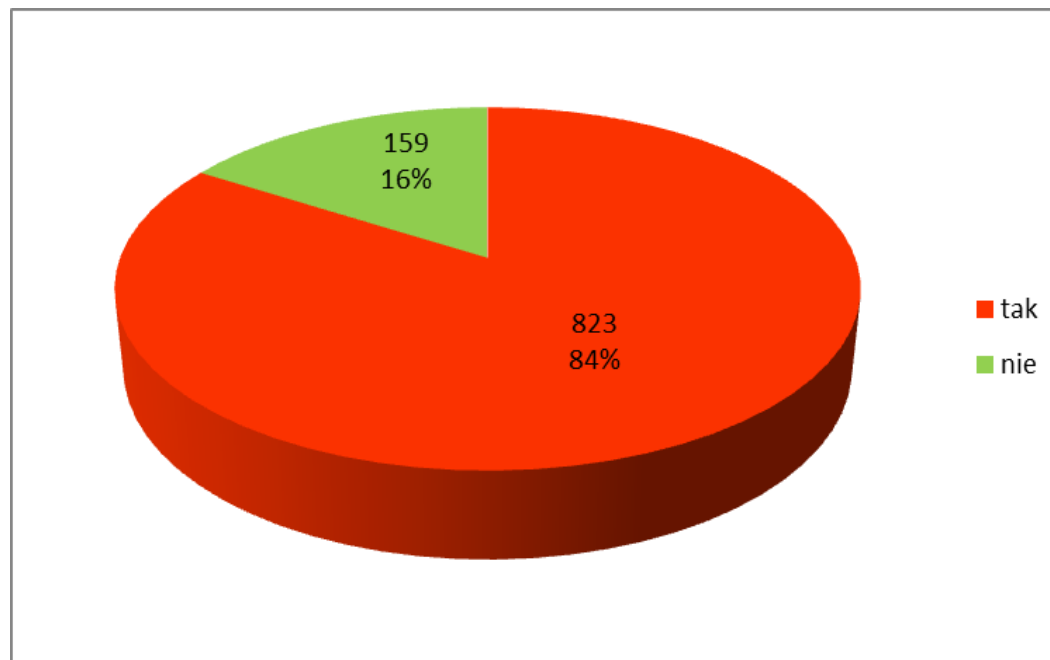

Powyższy wykres przedstawia, że zdecydowana większość respondentów opowiedziała się za wprowadzeniem zakazów dotyczących rodzajów paliw oraz rodzajów i parametrów instalacji do spalania paliw.

Uwagi przedstawiło 51 badanych. Respondenci zauważyli, że jeżeli dane paliwo jest dostępne na rynku w sprzedaży to nie można karać, że się nim pali. Rozwiązaniem może być wyeliminowanie z całego obiegu paliwa nie spełniającego norm. Również wniesiono, że paliwo „atrakcyjniejsze pod względem ekologii” powinno być tańsze, niż tradycyjne paliwa stałe. Stwierdzono także, że nie rodzaj paliwa jest istotny a jego jakość, sposób spalania ("spalanie górne") oraz technologia w jakiej wykonany jest piec.

7. Czy w przypadku wprowadzenia uchwały antysmogowej zasadne będzie prowadzenie kontroli w domach przez właściwe służby posiadające stosowne uprawnienia?

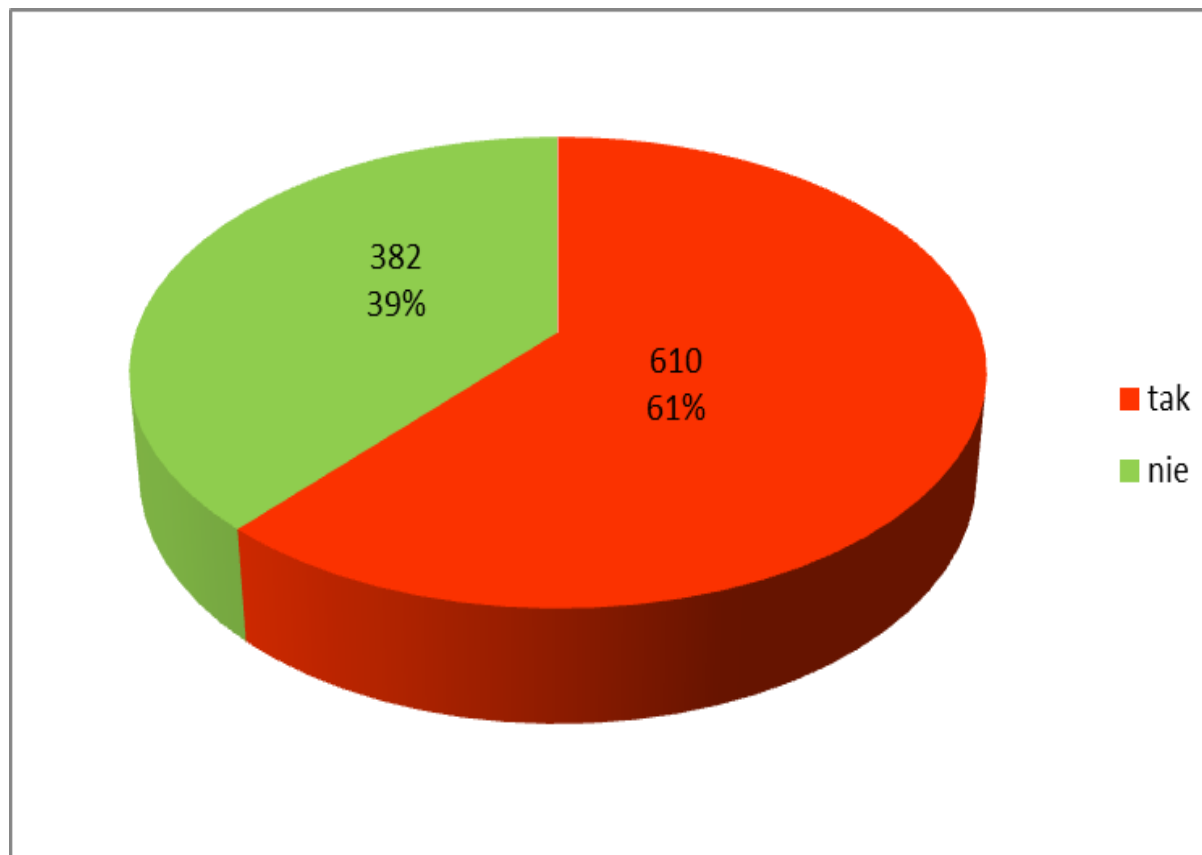
Jak wynika z przedstawionego zestawienia 84% ankietowanych poparło prowadzenie kontroli. 91 osób zgłosiło uwagi. Większość osób twierdzi, że kontrole są niezbędne i powinny odbywać się minimum dwukrotnie w każdym domostwie w trakcie tzw. sezonu grzewczego. Niektórzy wyrazili zdanie, że kontrola powinna być przeprowadzana jedynie po zgłoszeniu lub w trakcie zanieczyszczania powietrza (na gorącym uczynku). Pojawiły się głosy, że nie ma innej skutecznej metody prowadzącej do zaniechania spalania odpadów w kotłach.

Twierdzono również, że najpierw należy mieszkańców informować czy wręcz szkolić, a następnie egzekwować proekologiczne zachowania. Wskazano, że kontrole są zasadne, ale po odpowiednio długim okresie pozwalającym mniej zamożnym mieszkańcom na wdrożenie zaleceń uchwały. Powinny być bardziej egzekwowane przepisy dotyczące zakazu postoju auta z uruchomionym silnikiem. Zaproponowało również sposób w jaki kontrole powinny się odbywać tj. bez ingerencji a nawet wiedzy mieszkańców oraz przy użyciu np. dronów pobierających próbki spalin. Zwrócono uwagę, że należy również kontrolować punkty obrotu paliw stałych. Zgłoszono też brak reakcji i interwencji odpowiednich służb na zawiadomienia o zanieczyszczaniu powietrza.

8. Czy jest Pani/Pan w stanie zaakceptować wzrost kosztów zakupu i eksploatacji urządzeń grzewczych w wyniku wprowadzenia uchwały antysmogowej ?

61% respondentów jest w stanie zaakceptować wzrost kosztów zakupu i eksploatacji urządzeń grzewczych, gdyż nowoczesne urządzenia przekładają się na lepszy stan powietrza i co za tym idzie – zdrowia. Jednak wypowiedzi w postaci 90 uwag sugerują, że nie powinien być to większy wzrost niż 30%. Zwrócono także uwagę na ubóstwo regionu w związku z tym urzędy gmin i państwo powinny partycypować w tych kosztach w przeważającym zakresie. Państwo powinno dołożyć wszelkich starań do walki ze smogiem, jeśli nie dopłaci do urządzeń grzewczych, to przypłacimy to zdrowiem.

PODSUMOWANIE:

- 81% ankietowanych mieszkańców województwa lubelskiego opowiedziało się za wprowadzaniem „uchwały antyśmogowej” dla województwa lubelskiego,
- 80% respondentów twierdzi, że uchwała powinna dotyczyć całego województwa,
- 65% respondentów uznaje za możliwe osiągnięcie poprawy jakości powietrza w oparciu o obecnie obowiązujące uregulowania prawne. Bez tzw. uchwały antyśmogowej, nie ma możliwości kontrolowania podmiotów prywatnych w zakresie spalania paliw w gospodarstwach domowych.
Część osób przyznało, że nie zna obowiązujących uregulowań prawnych w zakresie ochrony powietrza w tym również zapisów programów ochrony powietrza,
- 77% ankietowanych potwierdza brak wystarczającej ilości środków finansowych na zadania naprawcze przedstawione w przyjętych przez Sejmik Województwa Lubelskiego programach ochrony powietrza,
- 84% uważa, że niezbędne są kontrole w domach prowadzone przez właściwe służby posiadające stosowne uprawnienia,
- 61% respondentów jest w stanie zaakceptować wzrost kosztów zakupu i eksploatacji urządzeń grzewczych, gdyż nowoczesne urządzenia przekładają się na lepszy stan powietrza i co za tym idzie – zdrowia,
- zdecydowana większość respondentów opowiedziała się za wprowadzeniem zakazów dotyczących rodzajów paliw oraz rodzajów i parametrów instalacji do spalania paliw.

Co chcieliby ankietowani, poza wprowadzeniem uchwały:

- dużo większych środków finansowych przeznaczanych na walkę o lepszą jakość powietrza,
- obniżenia cen za gaz i prąd do celów grzewczych, np. osobne liczniki, wprowadzenia ulg podatkowych dla gospodarstw ogrzewających paliwem ekologicznym oraz dofinansowań w formie bezzwrotnej na: termomodernizację, wymianę systemów grzewczych na spełniające normy oraz zakup i montaż instalacji OZE,
- wyeliminowanie z całego obiegu paliw nie spełniających norm,

- edukację dzieci rozpocząć już od przedszkola, mieszkańców nauczać i szkolić na temat skutków zanieczyszczonego powietrza i właściwej eksploatacji urządzeń grzewczych, a następnie egzekwować proekologiczne zachowania,
- reakcji służb interwencyjnych na wniesione powiadomienia o zanieczyszczaniu powietrza,
- uproszczenia procedur, które stoją na drodze do uzyskania dotacji na wymianę źródeł ciepła, które są zbyt skomplikowane dla większości społeczeństwa, w związku z tym należałoby je uprościć,
- ograniczenie ruchu samochodów w centrach miast oraz wprowadzenia regularnych kontroli samochodów, pod względem obecności katalizatora cząstek stałych,
- promowanie transportu publicznego poprzez obniżanie cen biletów,
- stworzenia gęstszej sieci czujników badających stan powietrza oraz zwiększenia ilości, dobrze wyposażonych służb sprawdzających przypadki zanieczyszczania powietrza.